

Nacrt

PRIJEDLOG ZAKONA O ZAŠTITI OD NASILJA U OBITELJI

PRIJEDLOG ZAKONA O ZAŠTITI OD NASILJA U OBITELJI

I. USTAVNA OSNOVA ZA DONOŠENJE ZAKONA

Ustavna osnova za donošenje ovoga Zakona, sadržana je u odredbama članka 2. stavka 4. alineje 1. Ustava Republike Hrvatske.

II. OCJENA STANJA I OSNOVNA PITANJA KOJA SE TREBAJU UREDITI ZAKONOM TE POSLJEDICE KOJE ĆE DONOŠENJEM ZAKONA PROISTEĆI

Važeći Zakon o zaštiti od nasilja u obitelji („Narodne novine“, broj 116/03) u primjeni je od 30. srpnja 2003. godine i tijekom njegove primjene došlo je do značajnih pozitivnih pomaka u području razvoja prevencije i zaštite od nasilja u obitelji. Donošenjem ovoga Zakona prvi puta u hrvatskom zakonodavstvu eksplicitno je nasilje u obitelji kvalificirano kao prekršajno djelo na sveobuhvatan način, za razliku od tada važećih odredbi Obiteljskog zakona. Isto tako ovim Zakonom je osigurana učinkovitija i trajnija zaštita ugroženih članova obitelji izloženih nasilju u odnosu na zatečeno stanje.

Unatoč tome i pozitivnim iskustvima tijekom primjene Zakona uvidjela se potreba za njegovu doradu, a sve u svrhu postizanja više razine zaštite članova obitelji izloženih nasilju. Iskustva iz neposredne primjene su pokazala da u pojedinim slučajevima osobe izložene nasilju u obitelji najčešće nisu upoznate sa svojim pravima propisana ovim Zakonom, ali i drugim propisima. Isto tako pokazalo se da neke odredbe važećeg Zakona nije moguće primijeniti iz razloga nedovoljne jasnoće odredbe ili propisane nadležnosti u postupanju ili je propisana odredba bila više upućujuća što je stvaralo nedoumice u primjeni Zakona.

U primjeni Zakona pojavljuju se i odgovarajuće pravno-institucionalne teškoće iz razloga što primjerice nije moguće primijeniti zaštitne mjere obveznog liječenja od ovisnosti ili primjerice da se zaštitna mjera obveznog psihosocijalnog tretmana ne može provesti na odgovarajući način, iz razloga što je za njenu primjenu potrebno osigurati niz pretpostavki među kojima je ključno osiguranje odgovarajućeg stručnog kadra i institucija, kojih kronično nedostaje. Nadalje, javnost je često kritički usmjerena prema pojedinim odredbama Zakona o zaštiti od nasilja u obitelji, ističući da se samo novčanim kaznama i kaznama zatvora ne postiže svrha zaštite žrtve te da Zakon ne pruža neka druga rješenja kojima se može pozitivno utjecati na nasilnika. Dosadašnja praksa i istraživanja na ovom području pokazuju da bi se primjenom zaštitnih mjera i osposobljavanjem institucija za njihovu primjenu mogla postići bolja učinkovitost za razliku od samog izricanja novčane kazne (represivnim djelovanjem) počinitelju nasilja, a i iz razloga što i sami članovi obitelji nasilnika često smatraju da su plaćanjem novčane kazne kažnjeni i oni sami, kao žrtve nasilja.

Unatoč manjkavostima važećeg Zakona, njegova primjena tijekom proteklih pet godina znatno je pridonijela uspješnosti procesuiranja počinitelja nasilja u obitelji. Tome idu u prilog neki statistički pokazatelji. Visoki prekršajni sud Republike Hrvatske u 2003. godini, riješio je 66 predmeta prema Zakonu o zaštiti od nasilja u obitelji i 675 prema Obiteljskom zakonu, u 2004. godini 729 prema Zakonu o zaštiti od nasilja u obitelji i 102 prema Obiteljskom zakonu, a 2007. godine riješeno je 1.525 predmeta prema Zakonu o zaštiti od nasilja u obitelji.

Zbog počinjenog prekršaja nasilničko ponašanje u obitelji policija je do 30. lipnja 2008. godine prijavila 7.478 počinitelja. U sveukupnom broju obiteljskim nasiljem oštećenih osoba u ovom razdoblju, udjel žrtava ženskog spola, iznosio je 64,89%. Najčešći počinitelji prekršaja u ovim slučajevima bili su suprug nad suprugom u 27,49% slučajeva, otac nad kćeri u 19,59% slučajeva, sin nad majkom u 12,44% slučajeva, te izvanbračni partner nad izvanbračnom partnericom u 5,29% slučajeva.

Nasilje u obitelji, donošenjem ovog Zakona, prestalo se smatrati „privatnim problemom“ i ono je postalo „društveni problem“.

Potrebno je istaći da je od donošenja Zakona o zaštiti od nasilja u obitelji, velik pomak učinjen i u području senzibiliziranja javnosti o ovom obliku krajnje neprihvatljivog ponašanja. Tome su svakako pridonijele brojne aktivnosti središnjih tijela državne uprave i javnih ustanova kroz provedbu Nacionalne strategije zaštite od nasilja u obitelji, za razdoblje od 2005. do 2007. godine, kao i Nacionalne strategije zaštite od nasilja u obitelji, za razdoblje od 2008. do 2010. godine. Donošenje ovih dokumenata i Protokola o postupanju u slučaju nasilja u obitelji dodatno je potaknulo potrebu dorade postojećih odredbi važećeg Zakona o zaštiti od nasilja u obitelji.

Sve ovo, kao i neusklađenost određenih odredbi Zakona o zaštiti od nasilja u obitelji s Prekršajnim zakonom, nametnulo je potrebu donošenja novog Zakona o zaštiti od nasilja u obitelji.

U odnosu na Zakon iz 2003. godine, predloženim zakonom propisuju se novine, kao što su:

- svrha Zakona, koja uključuje prevenciju, sankcioniranje i suzbijanje svih vrsta nasilja u obitelji, primjenom odgovarajućih mjera prema počinitelju te ublažavanje posljedica već počinjenog nasilja pružanjem zaštite i pomoći žrtvi nasilja,
- na odgovarajući način se primjenjuju odredbe Prekršajnog zakona, Zakona o kaznenom postupku i Zakona o sudovima za mladež,
- proširenje kruga osoba koje spadaju u obitelj s obzirom na ostale zakone koji uređuju odnose u obitelji (Obiteljski zakon, Zakon o socijalnoj skrbi),
- proširena je definicija nasilja u obitelji te se dodatno uvodi novi pojam „ekonomsko nasilje“ (oduzimanje prava na ekonomsku neovisnost) odnosno, izrijeком se navodi zabrana tjelesnog, psihičkog, spolnog i ekonomskog nasilja u obitelji,
- uvedena je odredba prema kojoj su službe socijalne skrbi i zdravstvene ustanove, te druga nadležna tijela dužna voditi brigu o svim potrebama žrtve i omogućiti joj pristup odgovarajućim službama, počinitelju nasilja službe su dužne pružiti odgovarajuću informaciju o svim njegovim pravima, nadležni sud o pokretanju prekršajnog postupka u kojem se kao žrtva pojavljuje dijete dužan je o tome obavijestiti službu socijalne skrbi radi poduzimanja mjera za zaštitu prava i dobrobiti djeteta, interesi zlostavljanog djeteta prioritetni su u svim postupcima,
- visine kazni za počinitelja nasilja u obitelji su pooštrene - novčana kazna pooštrena je propisivanjem najmanjeg i najvišeg iznosa, u skladu s odredbama Prekršajnog zakona, odnosno od najmanje 1.000,00 do najviše 50.000,00 kuna, dok je za kaznu zatvora umjesto dosadašnjeg maksimuma od 60 dana prijedlogom novog Zakona predviđena kazna od 10 do najviše 90 dana,
- počinitelj nasilja u obitelji koji ponovi nasilje u obitelji na štetu djeteta ili maloljetne osobe kažnjava novčanom kaznom u iznosu od najmanje 15.000,00 kn ili kaznom zatvora u trajanju od najmanje 60 dana,
- najmanji iznos novčane kazne od 3.000,00 kuna za osobe koje su dužne prijaviti nasilje u obitelji za koje su saznale u obavljanju svoje dužnosti, a koje to nisu prijavile policiji ili nadležnom državnom odvjetništvu.

III. OCJENA I IZVORI POTREBNIH SREDSTVA ZA PROVOĐENJE ZAKONA

Za provođenje ovoga zakona potrebno je osigurati financijska sredstva u državnom proračunu Republike Hrvatske na pozicijama Ministarstva zdravstva i socijalne skrbi u okviru redovne djelatnosti. Obzirom da je u primjeni Zakon o zaštiti od nasilja u obitelji („Narodne novine“, broj 116/03), čije odredbe se ovim zakonom samo upotpunjuju i nadograđuju, nije potrebno osigurati dodatna financijska sredstva u državnom proračunu.

Sredstva potrebna za edukaciju stručnjaka i sudaca koji provode ovaj zakon, osiguravaju se u okviru redovitih sredstava prema pojedinim korisnicima državnog proračuna.

PRIJEDLOG ZAKONA O ZAŠTITI OD NASILJA U OBITELJI

I. OSNOVNE ODREDBE

Članak 1.

(1) Ovim Zakonom se propisuje što je nasilje u obitelji, osobe koje se smatraju članovima obitelji u smislu ovoga Zakona, te vrste i svrha prekršajnopравnih sankcija za počinjenje nasilja u obitelji.

(2) Svrha je ovog Zakona prevencija, sankcioniranje i suzbijanje svih vrsta nasilja u obitelji, primjenom odgovarajućih mjera prema počinitelju, te ublažavanje posljedica već počinjenog nasilja pružanjem zaštite i pomoći žrtvi nasilja.

(3) Riječi i pojmovni sklopovi koji imaju rodno značenje bez obzira jesu li u Zakonu korišteni u muškom ili ženskom rodu odnose se jednako na muški i ženski rod.

Članak 2.

U svim postupcima vezanim za nasilje u obitelji prema ovom Zakonu primjenjuju se odredbe Prekršajnog zakona, Zakona o kaznenom postupku i Zakona o sudovima za mladež, ako ovim Zakonom nije drugačije propisano.

Članak 3.

U smislu ovoga Zakona obitelj čine:

- žena i muškarac u braku, njihova zajednička djeca, te djeca svakog od njih,
- žena i muškarac u izvanbračnoj zajednici bez obzira na njezino trajanje, djeca svakog od njih i njihova zajednička djeca,
- žena i muškarac koji su živjeli zajedno u bračnoj ili izvanbračnoj zajednici,
- srodnici po krvi u ravnoj lozi bez ograničenja,
- srodnici po krvi u pobočnoj lozi zaključno s trećim stupnjem,
- srodnici po tazbini zaključno s drugim stupnjem u bračnoj i izvanbračnoj zajednici,
- osobe koje imaju zajedničku djecu,
- skrbnik i štitićenik,
- udomitelj, korisnik smještaja u udomiteljskoj obitelji i članovi njihovih obitelji dok takav odnos traje.

Članak 4.

Nasilje u obitelji je svaki oblik tjelesnog, psihičkog, spolnog ili ekonomskog nasilja, a osobito:

- primjena fizičke sile bez obzira je li nastupila tjelesna ozljeda ili ne kao i tjelesno kažnjavanje i drugi načini ponižavajućeg postupanja prema djeci u odgojne svrhe;
- primjena psihičke prisile koja je prouzročila osjećaj straha, ugroženosti, uznemirenosti ili povrede dostojanstva;
- verbalni napadi, vrijeđanje, psovanje, nazivanje pogrđnim imenima ili na drugi način grubo verbalno uznemiravanje;
- spolno uznemiravanje;
- uhođenje ili uznemiravanje preko svih sredstava za komuniciranje ili preko elektroničkih i tiskanih medija ili na drugi način ili komuniciranja s trećim osobama, protupravna izolacija ili ugrožavanje slobode kretanja (dalje u Zakonu: uhođenje i uznemiravanje);
- oštećenje ili uništenje imovine ili pokušaj da se to učini te oduzimanje prava na ekonomsku neovisnost.

Članak 5.

(1) Sva nadležna tijela koja poduzimaju radnje vezane za nasilje u obitelji postupat će hitno.

(2) Svi postupci pokrenuti po ovom Zakonu su hitni.

Članak 6.

(1) U svim postupcima vezanim za nasilje u obitelji službe socijalne skrbi i zdravstvene ustanove, te druga nadležna tijela dužna su voditi brigu o svim potrebama žrtve i omogućiti joj pristup odgovarajućim službama.

(2) Počinitelju nasilja službe iz stavka 1. ovoga članka dužne su pružiti odgovarajuću informaciju o svim njegovim pravima.

(3) Nadležni sud o pokretanju prekršajnog postupka u kojem se kao žrtva pojavljuje dijete dužan je o tome obavijestiti službu socijalne skrbi radi poduzimanja mjera za zaštitu prava i dobrobiti djeteta.

(4) Interesi djeteta izloženog nasilju u obitelji prioritetni su u svim postupcima.

Članak 7.

Odredbe ovoga Zakona na odgovarajući se način primjenjuju na osobe koje prema posebnom propisu žive u istospolnoj zajednici.

Članak 8.

Zdravstveni radnik, stručni radnici u djelatnosti socijalne skrbi, psiholog, socijalni radnik, socijalni pedagog i radnik odgojno-obrazovne ustanove obvezni su prijaviti policiji ili općinskom državnom odvjetništvu počinjenje nasilja u obitelji iz članka 4. ovoga Zakona za koje su saznali u obavljanju svoje dužnosti.

Članak 9.

Radi zaštite i osiguranja osobe izložene nasilju nadležni sud će izdati nalog policiji da otprati osobu izloženu nasilju u kuću, stan ili drugi stambeni prostor radi uzimanja njenih osobnih stvari i osobnih stvari drugih osoba koje su s njom napustile navedeni prostor, koje su neophodne za zadovoljenje svakodnevnih potreba.

II. PREKRŠAJNOPRAVNE SANKCIJE

Svrha i vrste prekršajnopравnih sankcija za zaštitu od nasilja u obitelji

Članak 10.

(1) Svrha propisivanja, izricanja i primjene prekršajnopравnih sankcija je osobita zaštita obitelji i članova obitelji ugroženih i izloženih nasilju, poštivanje pravnog sustava te kroz primjereno sankcioniranje nasilnika sprječavati ponovno počinjenje djela nasilja u obitelji.

(2) Prekršajnopравne sankcije za zaštitu od nasilja u obitelji su zaštitne mjere, kazna zatvora, novčana kazna i druge prekršajnopравne sankcije propisane Prekršajnim zakonom.

Zaštitne mjere

Članak 11.

(1) Svrha je zaštitnih mjera da se njihovom primjenom spriječi nasilje u obitelji, osigura nužna zaštita zdravlja i sigurnosti osobe koja je izložena nasilju, te otklone okolnosti koje pogoduju ili poticajno djeluju na počinjenje novog prekršaja, a primjenjuju se radi otklanjanja ugroženosti osoba izloženih nasilju i drugih članova obitelji.

(2) Sud može nad počiniteljem nasilja u obitelji, osim zaštitnih mjera propisanih Prekršajnim zakonom, primijeniti sljedeće zaštitne mjere:

- a) obveznog psihosocijalnog tretmana,
- b) zabrane približavanja žrtvi nasilja u obitelji,
- c) zabrane uznemiravanja ili uhođenja osobe izložene nasilju,
- d) udaljenja iz stana, kuće ili nekog drugog stambenog prostora,
- e) obveznog liječenja od ovisnosti,
- f) oduzimanja predmeta koji je namijenjen ili uporabljen u počinjenju prekršaja.

Zaštitna mjera obveznog psihosocijalnog tretmana

Članak 12.

(1) Zaštitna mjera obveznog psihosocijalnog tretmana može se primijeniti prema počinitelju nasilja u obitelji radi otklanjanja nasilničkog ponašanja počinitelja ili ako postoji opasnost da bi počinitelj mogao ponovno počinuti nasilje prema osobama iz članka 3. ovoga Zakona.

(2) Mjera iz stavka 1. ovoga članka može se odrediti u trajanju od najmanje šest mjeseci.

(3) Ministar nadležan za socijalnu skrb provedbenim propisom propisat će način i mjesto provođenja psihosocijalnog tretmana počinitelja nasilja u obitelji.

Zaštitna mjera zabrane približavanja žrtvi nasilja u obitelji

Članak 13.

(1) Zaštitna mjera zabrane približavanja žrtvi nasilja u obitelji može se primijeniti prema počinitelju nasilja u obitelji ako postoji opasnost da bi ponovno mogao počinuti nasilje u obitelji.

(2) U presudi kojom sud primjenjuje mjeru zabrane približavanja žrtvi nasilja u obitelji, sud će odrediti mjesta ili područja, te udaljenost ispod koje se počinitelj ne smije približiti žrtvi nasilja u obitelji.

(3) Mjera iz stavka 1. ovoga članka određuje se u trajanju koje ne može biti kraće od jednog mjeseca niti dulje od jedne godine.

(4) Ministar nadležan za unutarnje poslove provedbenim propisom propisat će postupanje policijskog službenika u izvršenju mjere iz stavka 1. ovog članka.

Zaštitna mjera zabrane uhođenja ili uznemiravanja osobe izložene nasilju

Članak 14.

(1) Zaštitna mjera zabrane uhođenja ili uznemiravanja osobe izložene nasilju može se primijeniti prema počinitelju nasilja u obitelji koji je nasilje počinio uhođenjem ili uznemiravanjem, a postoji opasnost da bi ponovno mogao uhoditi ili uznemiravati osobe iz članka 3. ovoga Zakona.

(2) Mjera iz stavka 1. ovoga članka određuje se u trajanju koje ne može biti kraće od jednog mjeseca niti dulje od jedne godine.

(3) Ministar nadležan za unutarnje poslove provedbenim propisom propisat će postupanje policijskog službenika u izvršenju mjere iz stavka 1. ovog članka.

Zaštitna mjera udaljenja iz stana, kuće ili nekog drugog stambenog prostora

Članak 15.

(1) Zaštitna mjera udaljenja iz stana, kuće ili nekoga drugoga stambenog prostora može se primijeniti prema počinitelju nasilja u obitelji koji je počinio nasilje prema članu obitelji s kojim živi u stanu, kući ili nekom drugom stambenom prostoru, ako postoji opasnost da bi bez provođenja ove mjere počinitelj mogao ponovno počinuti nasilje.

(2) Osoba kojoj je izrečena mjera iz stavka 1. ovoga članka dužna je odmah napustiti stan, kuću ili neki drugi stambeni prostor uz prisutnost policijskog službenika.

(3) Mjera iz stavka 1. ovoga članka određuje se u trajanju koje ne može biti kraće od jednog niti dulje od tri mjeseca.

(4) Ministar nadležan za unutarnje poslove provedbenim propisom propisat će postupanje policijskog službenika u izvršenju mjere iz stavka 1. ovog članka.

Zaštitna mjera obveznog liječenja od ovisnosti

Članak 16.

(1) Zaštitna mjera obveznog liječenja od ovisnosti može se primijeniti prema počinitelju nasilja u obitelji koji je nasilje počinio pod djelovanjem ovisnosti od alkohola ili opojnih droga kad postoji opasnost da će zbog te ovisnosti ponovno počinuti nasilje.

(2) Mjera iz stavka 1. ovoga članka određuje se u trajanju koje ne može biti duže od jedne godine.

(3) Ministar nadležan za poslove zdravstva donijet će provedbeni propis o načinu provedbe zaštitne mjere.

Zaštitna mjera oduzimanja predmeta

Članak 17.

Zaštitna mjera oduzimanja predmeta primijenit će se kada postoji opasnost da će se određeni predmet ponovno uporabiti za počinjenje nasilja ili radi zaštite opće ili javne sigurnosti.

Primjena zaštitnih mjera

Članak 18.

(1) Zaštitne mjere iz članka 11. ovoga Zakona mogu se primijeniti samostalno i bez izricanja kazne, odnosno druge prekršajnoppravne sankcije.

(2) Zaštitne mjere mogu se primijeniti po službenoj dužnosti ili na zahtjev ovlaštenog tužitelja ili na zahtjev osobe izložene nasilju.

Članak 19.

(1) Zaštitne mjere iz članka 11. točaka b), c) i d) ovoga Zakona mogu se primijeniti prije pokretanja prekršajnog postupka.

(2) Policijski službenik radi zaštite osobe izložene nasilju može počinitelja nasilja udaljiti iz stana, kuće ili nekog drugog stambenog prostora radi otklanjanja izravne životne ugroženosti te osobe ili drugih članova obitelji.

(3) Zaštitne mjere iz stavka 1. ovog članka primijenit će se na prijedlog osobe izložene nasilju.

(4) Sud će donijeti odluku iz stavka 1. ovoga članka, odmah bez odgode, a najkasnije u roku od dvadesetčetiri sata od podnošenja prijedloga.

(5) Odluku iz stavka 4. ovoga članka sud će staviti izvan snage ukoliko predlagatelj iz stavka 3. ovog članka u roku od tri dana od dana donošenja odluke ne podnese optužni prijedlog.

(6) Sud je dužan upozoriti predlagatelja iz stavka 3. ovog članka o posljedicama nepodnošenja optužnog prijedlog u smislu stavka 5. ovog članka.

(7) Ministar nadležan za unutarne poslove provedbenim propisom propisat će postupanje policijskog službenika u izvršenju mjere iz stavka 2. ovog članka.

Prekršajne odredbe

Članak 20.

(1) Sud može počinitelju nasilja u obitelji izreći kaznu zatvora ili novčanu kaznu.

(2) Član obitelji koji počinio nasilje iz članka 4. ovoga Zakona kaznit će se za prekršaj novčanom kaznom od najmanje 1.000,00 kuna ili kaznom zatvora do 90 dana.

(3) Član obitelji koji ponovi nasilje u obitelji kaznit će se za prekršaj novčanom kaznom u iznosu od najmanje 5.000,00 kuna ili kaznom zatvora u trajanju od najmanje 15 dana.

(4) Punoljetni član obitelji koji u nazočnosti djeteta ili maloljetne osobe počinio nasilje u obitelji kaznit će se za prekršaj novčanom kaznom u iznosu od najmanje 6.000,00 kuna ili kaznom zatvora u trajanju od najmanje 30 dana.

(5) Punoljetni član obitelji koji ponovi nasilje u obitelji iz stavka 4. ovoga članka kaznit će se za prekršaj novčanom kaznom u iznosu od najmanje 7.000,00 kuna ili kaznom zatvora u trajanju od najmanje 45 dana.

(6) Ako je nasilje iz stavka 5. ovoga članka počinjeno na štetu djeteta ili maloljetne osobe počinitelj će se kazniti za prekršaj novčanom kaznom u iznosu od najmanje 7.000,00 kuna ili kaznom zatvora u trajanju od najmanje 45 dana.

(7) Punoljetni član obitelji koji ponovi nasilje u obitelji iz stavka 6. ovoga članka kaznit će se za prekršaj novčanom kaznom u iznosu od najmanje 15.000,00 kuna ili kaznom zatvora u trajanju od najmanje 60 dana.

Članak 21.

Novčanom kaznom u iznosu od najmanje 3.000,00 kuna kaznit će se osobe iz članka 8. koje ne prijave policiji ili općinskom državnom odvjetništvu počinjenje nasilja u obitelji iz članka 4. ovoga Zakona za koje su saznali obavljajući svoju djelatnost.

Odgovornost za nepostupanje po zaštitnim mjerama

Članak 22.

- (1) Počinitelj nasilja u obitelji dužan je postupati u skladu s primijenjenom zaštitnom mjerom.
- (2) Počinitelj koji ne postupa prema primijenjenoj zaštitnoj mjeri kaznit će se za prekršaj novčanom kaznom u iznosu od najmanje 3.000,00 kuna ili kaznom zatvora od najmanje 10 dana.
- (3) Osobe iz članka 8. ovoga Zakona koje u djelokrugu svoje djelatnosti saznaju da počinitelj nasilja ne postupa u skladu s primijenjenom zaštitnom mjerom, dužne su o tome obavijestiti nadležno tijelo koje će prekršajnom sudu podnijet optužni prijedlog.

Članak 23.

- (1) Ministar nadležan za obitelj osnovat će Stručno povjerenstvo za praćenje i unaprjeđivanje rada tijela kaznenog i prekršajnog postupka, te izvršenja sankcija vezanih za zaštitu od nasilja u obitelji i donijeti Poslovnik o njegovu radu.
- (2) Članovi Stručnog povjerenstva imenuju se iz reda sudaca, državnih odvjetnika, odvjetnika, državnih službenika ministarstva nadležnog za unutarnje poslove specijaliziranih za područje kriminaliteta nasilja u obitelji, državnih službenika ministarstva nadležnog za poslove pravosuđa, ministarstva nadležnog za poslove zdravstva i socijalne skrbi i ministarstva nadležnog za poslove obitelji.
- (3) Stručno povjerenstvo, u okviru svog djelokruga, ima ovlasti podnositi ministrima nadležnim za poslove pravosuđa, unutarnjih poslova, socijalne skrbi, zdravstva i obitelji prijedloge i mišljenja u vezi primjene ovog Zakona i drugih zakona kojima se štite žrtve nasilja u obitelji.

III. PRIKUPLJANJE, OBRADA I POHRANA STATISTIČKIH PODATAKA

Članak 24.

- (1) Ministarstvo nadležno za obitelj središnje je tijelo državne uprave ovlašteno za prikupljanje, obradu i pohranu statističkih podataka iz područja primjene ovog Zakona
- (2) Sud, općinsko državno odvjetništvo, policija i druga tijela ovlaštena za postupanje prema ovom Zakonu dužna su voditi evidenciju o poduzetim radnjama prema ovom Zakonu te u obvezi dostaviti ministarstvu nadležnom za obitelj polugodišnja i godišnja izvješća o broju pokrenutih ili okončanih postupaka ili poduzetih drugih mjera prema ovom Zakonu.
- (3) Odgovorna osoba tijela iz stavka 2. ovog članka, odnosno drugoga nadležnog tijela za provedbu ovog Zakona, koja ministarstvu nadležnom za obitelj uskrati dostavu statističkih podataka propisanih pravilnikom iz stavka 3. ovog članka kaznit će se za prekršaj novčanom kaznom u iznosu od 1.000,00 kuna.

IV. PRIJELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Članak 25.

- (1) Ministar nadležan za poslove zdravstva donijet će propis o provedbi zaštitne mjere iz članka 16. ovoga Zakona u roku od 30 dana od dana stupanja na snagu ovog Zakona.
- (2) Ministar nadležan za unutarnje poslove provedbenim propisom propisat će postupanje policijskog službenika u izvršenju mjere iz članka 19. stavka 2. ovog Zakona u roku od 90 dana od dana stupanja na snagu ovog Zakona.
- (3) Ministar nadležan za obitelj osnovat će Stručno povjerenstvo iz članka 23. ovog Zakona te donijeti Poslovnik o njegovu radu u roku od 6 mjeseci od dana stupanja na snagu ovog Zakona.
- (4) Stručno povjerenstvo osnovano temeljem odredbe članka 22. Zakona o zaštiti od nasilja u obitelji („Narodne novine“ broj 116/03) obavljat će poslove za koje je imenovano do imenovanja novog sastava sukladno odredbi stavka 2. ovog članka.

(5) Ministar nadležan za obitelj donijet će pravilnik iz članka 24. stavka 4. ovog Zakona u roku od 90 dana od dana stupanja na snagu ovog Zakona.

Članak 26.

(1) Ministri nadležni za poslove socijalne skrbi i unutarnjih poslova donijet će provedbene propise iz članka 12. stavka 3., članka 13. stavka 4., članka 14. stavka 3. i članka 15. stavka 4. u roku 6 mjeseci od dana stupanja na snagu ovog Zakona.

(2) Do donošenja provedbenih propisa iz stavka 1. ovog članka na snazi ostaju provedbeni propisi doneseni na osnovi Zakona o zaštiti od nasilja u obitelji („Narodne novine“, broj 116/03.):

- Pravilnik o načinu i mjestu provođenja psihosocijalnog tretmana počinitelja nasilja u obitelji („Narodne novine“ broj 29/05 i 78/06) i

- Pravilnik o načinu provedbe zaštitnih mjera koje su Zakonom o zaštiti od nasilja u obitelji stavljene u nadležnost policije („Narodne novine“ broj 27/04).

Članak 27.

Prekršajni postupci pokrenuti prije stupanja na snagu ovoga Zakona nastaviti će se i pravomoćno dovršiti prema odredbama Zakona o zaštiti od nasilja u obitelji („Narodne novine“, broj 116/03).

Članak 28.

Stupanjem na snagu ovog Zakona prestaje važiti Zakon o zaštiti od nasilja u obitelji („Narodne novine“, broj 116/03).

Članak 29.

Ovaj Zakon stupa na snagu osmoga dana od dana objave u „Narodnim novinama“.

OBRAZLOŽENJE

Uz članak 1.

Ovim člankom propisan je sadržaj Zakona, kojim se određuje pojam nasilja u obitelji, osobe koje se smatraju članovima obitelji u smislu ovoga Zakona, te vrste i svrha prekršajnopравnih sankcija.

Nadalje, propisana je svrha Zakona (prevencija, sankcioniranje i suzbijanje svih vrsta nasilja u obitelji), primjenom odgovarajućih mjera prema počinitelju, te ublažavanjem posljedica već počinjenog nasilja, pružanjem zaštite i pomoći žrtvi nasilja.

Sukladno Zakonu o ravnopravnosti spolova („Narodne novine“ br. 82/08), propisano je da se riječi i pojmovi koji imaju rodno značenje bez obzira jesu li u Zakonu korišteni u muškom ili ženskom rodu odnose na jednak način na muški i ženski rod.

Uz članak 2.

Ovim člankom propisuje se da se u svim postupcima po ovom Zakonu primjenjuju odredbe Prekršajnog zakona, Zakona o kaznenom postupku i Zakona o sudovima za mladež ako ovim Zakonom nije drugačije propisano.

Uz članak 3.

Ovim člankom se propisuje krug osoba koje čine obitelj. U odnosu na dosadašnji Zakon o zaštiti od nasilja u obitelji, proširen je krug osoba koje spadaju u obitelj s obzirom na ostale zakone koji uređuju odnose u obitelji i pravne učinke pojedinih osoba koji se propisuju pojedinim zakonima (Obiteljski zakon, Zakon o socijalnoj skrbi).

Uz članak 4.

Ovim člankom se određuje nasilje u obitelji u skladu s međunarodno pravnim standardima. Novina je uvođenje ekonomskog nasilja.

Uz članak 5.

U članku 5. propisano je hitno postupanje svih nadležnih tijela koja poduzimaju radnje vezane za nasilje u obitelji, te hitnost postupaka pokrenutih po ovom Zakonu.

Uz članak 6.

Odredba članka 6. uređena je u skladu s Nacionalnom strategijom zaštite od nasilja u obitelji i propisala je obveze nadležnih službi (službe socijalne skrbi, zdravstvene ustanove i dr.) da vode brigu o svim pravima i potrebama žrtve i pristupa odgovarajućim službama, s jedne strane, te pravima počinitelja nasilja, s druge strane.

Uz članak 7.

Propisano je da se odredbe ovoga Zakona na odgovarajući način primjenjuju na osobe koje prema posebnom propisu žive u istospolnoj zajednici.

Uz članak 8.

Odredbom se propisuju obveze zdravstvenog radnika, stručnih radnika u djelatnosti socijalne skrbi, psihologa, socijalnog radnika, socijalnog pedagoga i djelatnika odgojno-obrazovne ustanove, da prijave

nasilje u obitelji za koje su saznali u obavljanju svoje dužnosti. U protivnom, čine prekršaj, za koji je u članku 21. propisana novčana kazna u iznosu od 3.000,00 kuna.

Uz članak 9.

Ovom odredbom, u odnosu na raniju odredbu iz dosadašnjeg Zakona o zaštiti od nasilja u obitelji, propisana je mogućnost izdavanja naloga policiji u svrhu mogućnosti zaštite i osiguranja osobe izložene nasilju.

Uz članak 10.

Propisuju se svrha i vrste prekršajnopравnih sankcija.

Uz članak 11.

Propisuju se svrha i vrste zaštitnih mjera koje sud može izreći počinitelju nasilja u obitelji, uz one koje se mogu primijeniti prema Prekršajnom zakonu.

Uz članak 12.

Propisuju se uvjeti za izricanje zaštitne mjere obveznog psihosocijalnog tretmana i duljina trajanja.

Uz članak 13.

Propisuju se uvjeti za izricanje zaštitne mjere približavanja žrtvi nasilja u obitelji i duljina trajanja.

Uz članak 14.

Propisuju se uvjeti za izricanje zaštitne mjere zabrane uhođenja ili uznemiravanja osobe izložene nasilju i duljina trajanja.

Uz članak 15.

Propisuju se uvjeti za izricanje zaštitne mjere udaljenja iz stana, kuće ili nekog drugog stambenog prostora i duljina trajanja.

Uz članak 16.

Propisuju se uvjeti za izricanje zaštitne mjere obveznog liječenja od ovisnosti te obveza nadležnog ministra za donošenje provedbenog propisa o načinu provedbe ove mjere.

Uz članak 17.

Propisuju se uvjeti za izricanje zaštitne mjere oduzimanja predmeta za koje postoji opasnost da će se uporabiti za počinjenje nasilja.

Uz članak 18.

Određuje se mogućnost primjene zaštitnih mjera.

Uz članak 19.

Propisuju se uvjeti za izricanje zaštitne mjere, na izričit zahtjev žrtve i prije pokretanja prekršajnog postupka te ovlaštenja policijskih službenika za postupanje u slučaju izravne životne ugroženosti žrtve nasilja u obitelji.

Uz članak 20.

Propisuju se novčane kazne i kazne zatvora za prekršaje nasilja u obitelji, ponovljenog djela i djela počinjenih na štetu djece ili maloljetne osobe.

Uz članak 21.

Propisuje se novčana kazna za službene osobe nadležnih tijela koje nisu prijavile počinjenje djela nasilja u obitelji za koja su saznali u obavljanju svoje djelatnosti

Uz članak 22.

Propisuje se dužnost počinitelju nasilja da postupa u skladu sa zaštitnom mjerom te propisuju kazne koje se mogu izreći počinitelju za nepostupanje prema primijenjenoj mjeri.

Uz članak 23.

Ovom odredbom propisuje se obveza osnivanja Stručnog povjerenstva za praćenje i unapređenje rada tijela kaznenog i prekršajnog postupka, te izvršenja sankcija vezanih za zaštitu od nasilja u obitelji te se određuje da će već osnovano Stručno povjerenstvo, temeljem Zakona o zaštiti od nasilja u obitelji („Narodne novine“ br. 116/03) do imenovanja novog sastava obavljati poslove za koje je imenovano.

Uz članak 24.

Propisuje se obveza i način vođenja statistike te određuje nadležno tijelo za vođenje statistike kao i obveze drugih tijela za vođenje evidencije i dostavu podataka.

Uz članak 25.

Ovim člankom propisuje se rokovi u kojima je obveza ministra nadležnog za poslove zdravstva da donese provedbeni akt iz članka 16. stavka 3. ovog Zakona, obveza ministra nadležnog za unutarnje poslove za donošenje provedbenog akta iz članka 19. stavka 2. ovog zakona i obveza ministra nadležnog za obitelj da osnuje Stručno povjerenstvo iz članka 23. ovog Zakona i donese Poslovnik o njegovu radu, te a donošenje pravilnika iz članka 24. stavka 4. ovog Zakona.

Uz članak 26.

Propisuje se da provedbeni propisi doneseni na osnovi dosadašnjeg Zakona o zaštiti od nasilja u obitelji ostaju na snazi do donošenja novih propisa.

Uz članak 27.

Propisuje da će prekršajni postupci pokrenuti prije stupanja na snagu ovog Zakona biti dovršeni prema važećem Zakonu o zaštiti od nasilja u obitelji.

Uz članak 28.

Propisuje se prestanak važenja dosadašnjeg Zakona o zaštiti od nasilja u obitelji.

Uz članak 29.

Ovom odredbom određuje se vrijeme stupanja na snagu ovog Zakona.